

JAARVERSLAG 2019 VAN DE BRUSSELSE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

2019, een overgangsjaar
Resultaten van de vorige
legislatuur en uitdagingen
voor de nieuwe legislatuur

BRUSSEL INTERNATIONAL
GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

WOORD VOORAF

Tijdens de onderhandelingen over de vorming van de huidige regering heb ik hard geijverd om ervoor te zorgen dat er mij een coherent bevoegdheidspakket werd toegewezen met in het bijzonder Europese en internationale betrekkingen, buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking. Dit is een primeur in de politieke geschiedenis van Brussel. Ik wil graag synergieën smeden tussen deze verschillende beleidsdomeinen om onze kosmopolitische, creatieve, solidaire en ondernemende stad de plaats te geven die haar toekomt op de wereldkaart. Dit vertaalt zich in een betere samenwerking van de vele diaspora's die op het grondgebied aanwezig zijn door hen te betrekken bij de gedachtewisseling over het internationale beleid van het Gewest.

Onder de vele actoren die actief zijn in de internationale ontwikkelingssamenwerking, wil ik ook graag een eenduidig en duidelijk beeld schetsen van het gevoerde beleid en de ondernomen acties.

De streefdatum voor het bereiken van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties is het jaar 2030. In deze context wil ik de Brusselse ontwikkelingssamenwerking naar een nieuwe fase brengen. We mogen ons niet tevreden stellen met een beleid dat enkel gedurende één legislatuur resultaten oplevert. We wat we wel moeten doen, is ervoor zorgen dat dit beleid klaar is om de uitdagingen van de wereld van morgen aan te gaan.

Er zullen veel obstakels zijn. Elke dag wordt belangrijk. We zullen elke euro tellen. Maar we zullen de uitdagingen alsnog met succes aangaan.

Samen zetten we de volgende stap: van Brussel een stad maken die bekend staat en erkenning geniet op het vlak van ontwikkelingssamenwerking, met een gedurfd beleid dat vecht voor een betere wereld!

Pascal Smet

Staatssecretaris belast met Stedenbouw en Erfgoed, Europese en Internationale Betrekkingen, Buitenlandse Handel en Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp

Anne Claes

Directrice-generaal van Brussels International

Jaren met verkiezingen zijn altijd een grote uitdaging voor de administratie. We moeten de continuïteit van de werking van de Staat waarborgen, de laatste beslissingen van de vorige regering afronden, een begin maken met het adviseren van de nieuwe regering en de nieuwe prioriteiten uitvoeren.

In een recent beleidsdomein zoals ontwikkelingssamenwerking, waarmee tijdens de vorige legislatuur is begonnen, is deze rol nog belangrijker. Gedurende de tijd die nodig is om binnen dit nieuwe domein een expertisepool te creëren binnen de politieke kabinetten, is het essentieel dat de administratie

de regering bijstaat en ervoor zorgt dat zij alle kaarten in handen krijgt om met kennis van zaken de best mogelijke beslissingen te nemen. Brussels International zal deze rol met zin voor professionalisme en passie op zich nemen. Ik nodig u uit om dit jaarverslag 2019 te lezen en hoop dat u daarmee een goed beeld krijgt van de fundamenteën die eerder al zijn gelegd, van de eerste resultaten die tijdens deze nieuwe legislatuur zijn geboekt en van de uitdagingen die ons nog te wachten staan.

DE ENE CYCLUS LOOPT TEN EINDE, EEN VOLGENDE GAAT VAN START

Gelet op de verkiezingen die halverwege 2019 hebben plaatsgevonden, staat dit verslag logischerwijze in het teken van de overgang. We stellen hierna een korte balans voor van de eerste cyclus van de Brusselse ontwikkelings-samenwerking (2014-2019). Daarna besteden we ruime aandacht aan de acties die tijdens het afgelopen jaar werden ondernomen. Tot slot schetsen we in dit verslag de vooruitzichten voor de nieuwe cyclus die van start gaat en de richting die het Brusselse beleid de komende jaren zal uitgaan.

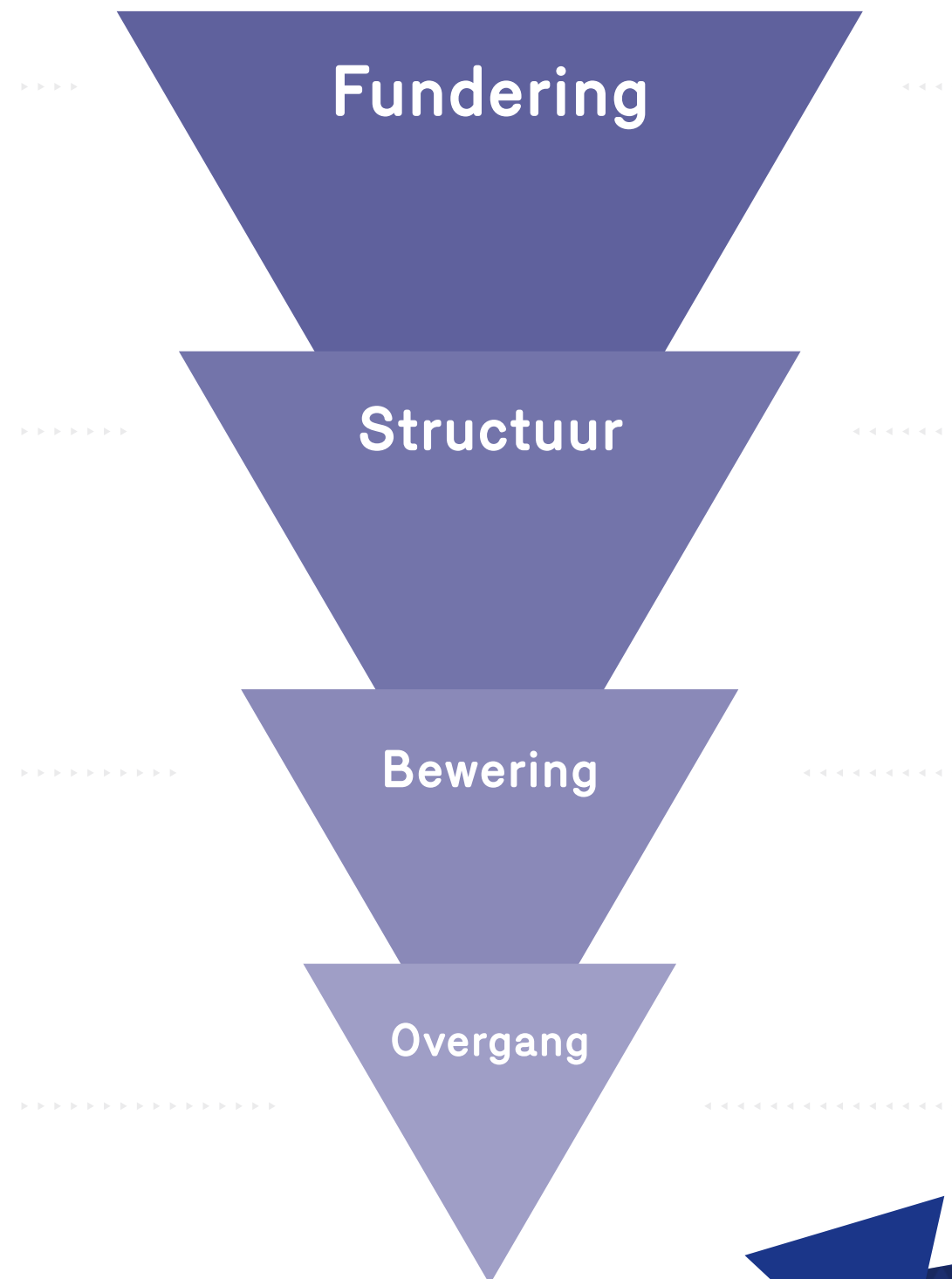
In het begin van de vorige legislatuur lanceerde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een beleid van ontwikkelingssamenwerking. De aanwerving van eigen personeel, de uitwerking van specifieke procedures en de toewijzing van een eigen begroting waren de grondslagen van dit beleid in 2015 en 2016.

De aanneming van de kaderordonnantie in 2017 was het keerpunt tijdens de legislatuur, gevolgd door de verschillende uitvoeringsbesluiten. Dit wetgevend kader zorgde voor een stevige structuur voor het nieuwe beleid.

2018 was het jaar waarin ons gewest zijn rol bevestigde van efficiënte en stabiele speler in een nochtans complexe sector die nooit stilstaat. De twee jaarlijkse projectoproepen kenden steeds meer succes, tien multilaterale organisaties werden erkend als partners van de Brusselse ontwikkelings-samenwerking en er was steeds meer erkenning voor de identiteit van het gewest als geldschieter in dit domein.

Met - onder andere - de gewestelijke verkiezingen stond 2019 in het teken van de overgang op politiek niveau. Dit zal onvermijdelijk blijken uit het huidige verslag dat acties voorstelt die zowel tijdens de vorige als de nieuwe legislatuur werden ondernomen.

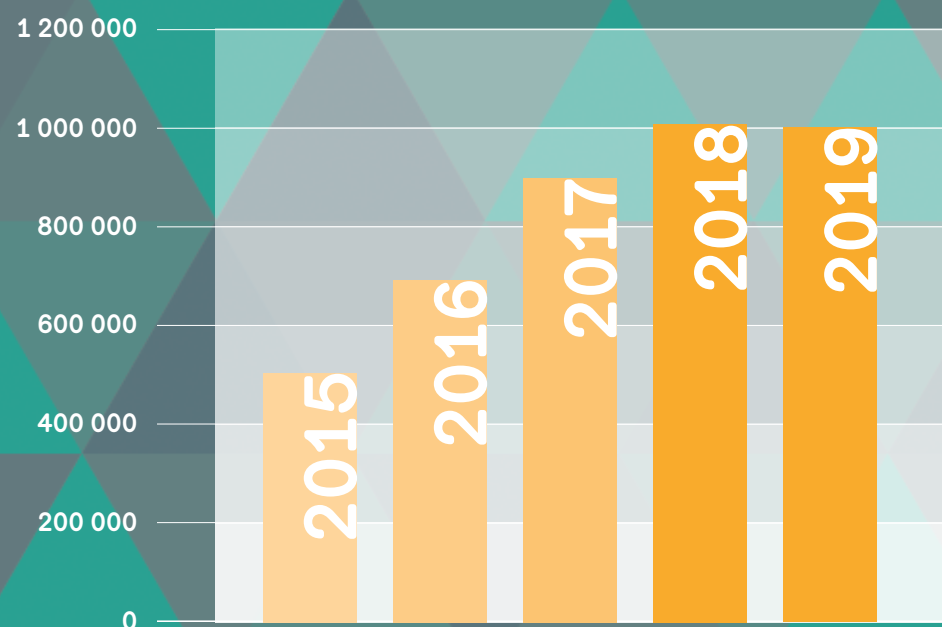
Nemen we iets meer afstand, dan kunnen we de periode 2014-2019 beschouwen als een eerste cyclus die wordt gekenmerkt door de oprichting van de Brusselse ontwikkelingssamenwerking. Vandaag gaat een tweede cyclus van start. Natuurlijk is het nog te vroeg om deze cyclus al in detail voor te stellen. Het lijkt wel al duidelijk dat de grootste uitdaging erin zal bestaan deze samenwerking tot leven te brengen voor *alle Brusselaars en voor de partners*. We stellen de prioriteiten van deze nieuwe fase voor in de conclusie van het verslag.

UITVOERING VAN EEN BEHEER GERICHT OP RESULTATEN EN OP LEREN

De onderstaande grafiek toont dat de vastgelegde begroting voor de Brusselse ontwikkelingssamenwerking voor het tweede jaar op rij werd gehandhaafd op € 1 miljoen.

Jaarlijkse evolutie van de begroting zoals vastgelegd door de Brusselse ontwikkelingssamenwerking, in euro (afgerond op de eenheid)

Deze stabiliteit is om twee redenen belangrijk. Ten eerste geeft ze blijk van de politieke wil om de verbintenis te handhaven die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is aangegaan ten gunste van de internationale solidariteit. Ten tweede was ze noodzakelijk om een evenwicht te vinden voor een beleidsdomein waarvan de begroting is verdubbeld over de periode van één legislatuur. Ook al is het duidelijk dat de behoeften van onze partners nog meer financiële middelen vereisen, toch is het ook belangrijk dat we op doeltreffende en efficiënte wijze tegemoetkomen aan die behoeften. Tijdens het jaar 2019 werd een op resultaten en op bijleren gebaseerd beheer ingevoerd. Concreet hebben we een systematische en transversale monitoring van alle gefinancierde projecten gelanceerd om niet alleen elk project afzonderlijk te evalueren - wat natuurlijk al het geval was - maar ook om meer algemene conclusies te trekken over de gevoerde initiatieven en daaruit de nodige lessen te trekken voor de andere lopende en toekomstige acties.

We kunnen drie concrete voorbeelden geven die het gevolg zijn van een beheer dat gericht is op de resultaten en de lessen van 2019. Om te beginnen werd op het einde van het jaar een basisallocatie gecreëerd met als doel in de toekomst op heldere en transparante wijze een specifiek budget te kunnen toewijzen aan de multilaterale organisaties. Ten tweede hebben we ook nagedacht over de mogelijkheden om financiering toe te kennen buiten het kader van projectoproepen. Hoewel de projectoproepen het grootste deel van de begroting moeten vertegenwoordigen, is het nuttig en noodzakelijk om ook buiten dit kader projecten te kunnen financieren. Dat zou echter op uitzonderlijke wijze moeten gebeuren en enkel in de optiek van projecten met een groot strategisch of politiek belang voor het Brussels gewest en zijn partners. Ten derde konden we opnieuw aandacht besteden aan de onverwachte resultaten van de ondersteunde projecten.

Als gevolg van de multiculturele en complexe context waarin ze worden gevoerd, ondergaan ontwikkelingsprojecten immers bijna altijd wijzigingen tussen de op papier voorgestelde versie en de werkelijkheid waarmee men op het terrein te maken krijgt. Meestal worden deze verschillen opgemerkt en alleen geobjectiveerd wat betreft al dan niet bereikte resultaten. De wetenschappelijke literatuur heeft echter aangetoond dat onverwachte resultaten een bron van positieve innovatie kunnen zijn voor de begunstigde bevolkingsgroepen of op zijn minst een bron van constructieve zelfkritiek voor de geldschieters en hun partners. We hebben deze complementaire benadering aangenomen om inzicht te krijgen in de reële impact van een van de projecten die in het kader van de projectoproep 2018 zijn gefinancierd.

Aanvankelijk had het project tot doel kansarme vrouwen in Kinshasa op te leiden in de bouw en het gebruik van een oven om plastic afval om te zetten in profielklinkers die ze vervolgens kunnen verkopen voor de aanleg van wegen. Op het eerste gezicht heeft dit project door een reeks externe factoren niet de verhoopte doelstellingen bereikt (aantal in gebruik genomen ovens, hoeveelheid geproduceerde klinkers enzovoort). Door echter de tijd te nemen om te praten met de ngo die dit project heeft uitgevoerd en door haar de middelen te geven die ze nodig had om zelf ter plaatse met haar partners te overleggen om inzicht te verwerven in de redenen voor deze "mislukking", werd vastgesteld dat deze vrouwen, ondanks alle moeilijkheden, een gevoel van solidariteit en groepsbewustzijn hadden ontwikkeld dat hen bij elkaar hield. Uiteindelijk hebben deze vrouwen andere complementaire sectoren geïdentificeerd waarin zij willen samenwerken. Ook al is dit resultaat niet het aanvankelijk beoogde resultaat, toch is het ontegenzeggelijk positief. We zullen overigens een denkoefening houden zodat we bij toekomstige soortgelijke projecten rekening kunnen houden met deze lessen.

Gelet op de positieve impact van deze benadering op basis van de resultaten en de lessen, is het de bedoeling ze in de toekomst te veralgemenen voor alle projecten van de Brusselse ontwikkelingssamenwerking.

Om haar bescheiden middelen niet te versnipperen, concentreert de Brusselse ontwikkelingssamenwerking haar inspanningen op vier partnerregio's: **de regio Rabat-Salé-Kénitra in Marokko, de stadsprovincie Kinshasa in de Democratische Republiek Congo, de stad Madras (Chennai) in India en het district Paramaribo in Suriname.**

Wat betreft de aanwending van de begroting is het deel dat wordt toegekend aan de middenveldorganisaties ook dit jaar zeer hoog gebleven, met meer dan 70% voor de kleinere ngo's en vzw's.

De meeste van deze subsidies zijn gebruikt via twee projectoproepen. De eerste had betrekking op initiatieven in ontwikkelingslanden (projectoproep "Zuid"), terwijl de tweede (projectoproep "Noord") tot doel had jongeren in Brussel bewust te maken voor internationale solidariteit. In beide gevallen heeft een selectiecomité, bestaande uit leden van de administratie en externe deskundigen, de ontvangen projecten geanalyseerd op basis van vooraf vastgestelde criteria die rechtstreeks in de respectieve reglementen worden vermeld. De twee onderstaande tabellen geven een overzicht van de geselecteerde projecten en het bedrag van de toegekende financiering.

Lijst van de projecten gefinancierd in het kader van de projectoproep "Zuid" 2019

Naam van de vereniging	Naam van het project	Regio/Land	Subsidiebedrag
CIPROC - Centre d'Impulsion Socio-Professionnel et Culturel	NANDILAND – Incubateur d'entreprise des femmes à Kinshasa	Stadsprovincie Kinshasa	25.000 €
Vormingplus Citizenne	Urban Entrepreneur mobile	District Paramaribo	23.750 €
Solidarités des Mamans Manianga de Belgique (SOLIMANBE)	Inclusion socioprofessionnelle et économique de personnes handicapées du centre professionnel pour handicapés-KIKESA	Stadsprovincie Kinshasa	24.480 €
Echos Communication	Professionaliser les travailleurs domestiques	Regio Rabat-Salé-Kénitra	125.000 €
Laïcité et Humanisme en Afrique Centrale	TUVAKANA 1	Stadsprovincie Kinshasa	24.810 €
Médecins du Monde	Appui à la formation professionnelle des enfants et grands jeunes de la rue à Kinshasa	Stadsprovincie Kinshasa	101.960 €
Handicap International	Emploi et handicap: pour une inclusion durable des personnes handicapées dans l'emploi salarié	Regio Rabat-Salé-Kénitra	125.000 €
Subtotaal gefinancierd door Brussels International			450.000 €
Géomoun	Protection et préservation de la biodiversité contre les effets néfastes du changement climatique dans les sections communales de Bas et Haut Coq Chante, commune de Jacmel en Haïti	Haïti	115.400 €
Solidarité Socialiste	Développement de techniques de production d'énergie et de produits maraîchers résilientes aux changements climatiques en RDC	Democratische Republiek Congo	160.615 €
Autre Terre	Renforcement des capacités d'adaptation et d'atténuation de 4000 producteurs-rices des communes de Koudougou et de Réo face aux risques de changement climatique au Burkina Faso	Burkina Faso	72.948 €
Subtotaal gefinancierd door Brussel Leefmilieu			348.963 €
Totaal PO ZUID			798.963 €

CIPROC - Centre d'Impulsion Socio-Professionnel et Culturel

Echos Communication

Laïcité et Humanisme en Afrique Centrale

Médecins du Monde

Met het oog op de samenhang van de acties van de Brusselse instellingen ten gunste van de ontwikkelingslanden werd deze projectoproep "Zuid" gezamenlijk georganiseerd door Brussels International, Leefmilieu Brussel en voor het eerst ook door hub.brussels, dat zijn technische expertise bij de selectie van de projecten heeft ingebracht.

Leefmilieu Brussel ondersteunde projecten met een specifieke impact op de strijd tegen de klimaatopwarming op basis van het budget in verband met het intra-Belgisch akkoord inzake klimaatfinanciering, dat niet is opgenomen in het budget van de Brusselse ontwikkelingssamenwerking.

Solimambe

Handicap International

Lijst van de projecten gefinancierd in het kader van de projectoproep "Noord" 2019

Naam van de vereniging	Naam van het project	Subsidiebedrag
Mediel	Our World-Our Dignity-Our Future	25.000€
GEOPOLIS	Weg met het afval	15.000€
BOS+ Tropen	Elektronica: Jongeren ontdekken de sociale en ecologische gevolgen van mineraalontginning, bedenken oplossingen voor een duurzamere consumptie van elektronica en leren zelf hun smartphone herstellen	20.500€
RCN Justice & Démocratie	Jeunes solidaires au-delà des frontières: un parcours par et pour les jeunes	25.000€
Entraide et Fraternité	Participation des enfants comme porte d'entrée à l'atteinte des Objectifs de développement durable	14.875€
Foyer des Jeunes des Marolles	Tous égaux	13.123€
Institut de la Sainte-Famille d'Helmet	Citoyens sans frontière	17.700€
IMD Brussel	Conférence pour la jeunesse 2020. Développement durable. Enjeux nord-Sud	25.000€
SOS FAIM - SOS HUNGER	Concours de courts-métrages sur le système alimentaire et l'agriculture filmés sur smartphones	25.000€
UCOS Universitair Centrum voor OntwikkelingsSamenwerking	CHanGE2020 - Campagne sur la santé sexuelle et l'égalité des genres. Les jeunes font campagne pour l'égalité des sexes, les droits sexuels et reproductifs et la santé	14.515€
Totaal		348.963€

BOS+ Tropen

Citizenne

UCOS Universitair Centrum voor OntwikkelingsSamenwerking

A collage of photographs showing a group of young people and adults engaged in various activities. The photos include: a woman playing a drum; two men sitting and talking; a person filming with a camera; a person working in a field; a group of people working in a field; and a large group of people posing for a photo under a thatched roof. The collage is set against a background of a large white triangle and a pattern of small triangles. The text "Institut de la Sainte-Famille d'Helmet" is visible in the top right corner. The text "@ISF 2019" is visible in the bottom right corner of the collage.

Naam van de vereniging	Naam van het project	Regio/Land	Subsidiebedrag
KVS - Koninklijke Vlaamse Schouwburg	Programme KVS à Bruxelles et Kinshasa	Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Stadsprovincie Kinshasa	75.000€
Centre National de Coopération au Développement (CNCD-11.11.11)	SOLIRIS Diaspora	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	60.000€
Auto-Développement Afrique	Autonomisation des femmes de FESOB (Femmes Solidaires de Bakayau)	Stadsprovincie Kinshasa	15.000€
Gemeenschapscentrum De Markten	Bewogen	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	3.000€
Totaal			153.000 €

De KVS is al vele jaren een partner van de Brusselse ontwikkelingssamenwerking. De aldus uitgevoerde projecten stellen het Brussels gewest in staat een andere visie op ontwikkelingssamenwerking uit te dragen: Congolese en Belgische kunstenaars worden op gelijke voet behandeld en de nadruk wordt gelegd op de economische en inclusieve dimensies van de artistieke producties. Dit nieuwe programma omvatte verschillende assen, met onder meer een werk van ondersteuning van Brusselse kunstenaars uit de Congolese diaspora door hen een maand lang in residentie aan de KVS te laten verblijven.

Een andere belangrijke strategische keuze is de steun die wordt verleend aan het CNCD-11.11.11 voor de versterking van het Brussels netwerk voor internationale solidariteit SOLIRIS (voorheen Brussels gewestelijk netwerk voor internationale solidariteit RRBSI), die onder meer een van de prioriteiten van de nieuwe Staatssecretaris weerspiegelt, namelijk een betere betrokkenheid van de diasporagemeenschappen bij het internationale beleid. SOLIRIS is een informeel netwerk dat tot doel heeft Brusselse gemeenten en verenigingen die actief zijn in de internationale solidariteit samen te brengen. Door een subsidie toe te kennen aan de koepel van het CNCD-11.11.11 die het mogelijk maakt om Brusselse verenigingen die actief zijn op het gebied van internationale solidariteit in kaart te brengen en te ondersteunen, zal het netwerk een nieuwe stap kunnen zetten.

De derde financiering buiten het kader van de projectoproepen heeft betrekking op het initiatief dat we hierboven al hebben genoemd, toen we het hadden over het beheer dat gericht is op resultaten en lessen trekken. Deze steun is nu net verleend om de ngo Auto-Développement Afrique in staat te stellen na te denken over de onverwachte positieve resultaten van het project die tot nieuwe activiteiten leiden, ondanks de ervaren moeilijkheden met betrekking tot de oorspronkelijk geplande doelstellingen.

Een laatste financiering van € 3.000 werd op het einde van het jaar toegekend aan het festival Bewogen, dat tot doel heeft kleinschalige ontmoetingen tot

stand te brengen tussen vluchtelingen, nieuwkomers en personen die al lang in Brussel wonen. Deze steun beantwoordt aan de doelstelling om de Brusselse diasporagemeenschappen te mobiliseren, wat centraal staat in de prioriteiten van de nieuwe legislatuur, zoals zal blijken uit de conclusie van het verslag.

Tot slot werd een subsidie van € 75.000 toegewezen voor de werkingskosten van de administratie, waardoor de financiering van de volgende zaken mogelijk werd: twee bilaterale projecten die de administratie rechtstreeks uitvoert ten gunste van de regio Rabat-Salé-Kénitra (uitwisseling van jongeren en oprichting van een observatorium van de regionale dynamiek); de komst van delegaties uit drie van onze partnerregio's voor werk- en overlegvergaderingen; de vertaling uit het Frans in het Nederlands van een stripverhaal over de wapenhandel, dat in het kader van een eerdere projectoproep tot stand is gekomen en dat veel succes heeft gehad; de bijdrage om lid te worden van het Europees netwerk van lokale overheden die actief zijn op het gebied van ontwikkelingssamenwerking PLATFORMA; en tot slot diverse werkingskosten (organisatie van vergaderingen, abonnementen op gespecialiseerde tijdschriften enzovoort).

Naast een beheer dat focust op de resultaten en lessen bestond het andere opvallende feit voor 2019 in de activiteit binnen het Brussels Gewestcomité voor ontwikkelingssamenwerking.

KVS - Koninklijke Vlaamse Schouwburg

STEEDS GROTERE BETROKKENHEID VAN EEN GEWESTCOMITÉ VOOR DE ONTWIKKELINGSLANDEN

We herhalen nog even dat de kaderordonnantie van 27 juli 2017 de Brusselse ontwikkelingssamenwerking omschrijft als het beleid en de acties van de regering op het vlak van ontwikkelingssamenwerking. Concreet behelst dit beleid de activiteiten die de directie-generaal Brussels International onderneemt op basis van de begroting "ontwikkelingssamenwerking", die in 2019 goed was voor € 1 miljoen.

De initiatieven inzake internationale solidariteit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beperken zich echter niet tot alleen maar dit beleid van ontwikkelingssamenwerking zoals het in de ordonnantie wordt gedefinieerd. Meerdere Brusselse instellingen en organisaties ondernemen immers acties die een al dan niet rechtstreekse impact hebben op de ontwikkelingslanden.

Hoewel deze activiteiten niet altijd tot de begroting "ontwikkelingssamenwerking" behoren en dus niet stelselmatig worden beheerd door Brussels International, erkent de kaderordonnantie niettemin de noodzaak van cohesie tussen deze verschillende acties en van controle van hun positieve impact ten gunste van mensen op het zuidelijk halfrond. Om die reden heeft het gewest in 2018 een comité opgericht dat de opdracht heeft gekregen toe te zien op de samenhang van het Brussels beleid ten gunste van duurzame ontwikkeling in de landen in het zuiden.

Concreet maakt dit gewestelijk comité de uitwisseling van informatie mogelijk tussen Brusselse instellingen met directe of indirecte banden met de ontwikkelingslanden evenals een dialoog tussen deskundigen en de andere Belgische beleidsniveaus.

In overeenstemming met de kaderordonnantie vergewist het comité zich er dus van dat de door de diensten van de regering en de autonome bestuursinstellingen genomen politieke initiatieven in andere bevoegdheidsdomeinen dan ontwikkelingssamenwerking de inspanningen aanvullen die ten gunste van ontwikkelingssamenwerking worden geleverd.

De onderstaande tabel stelt de Brusselse instellingen en organisaties voor die in 2019 blijf hebben gegeven van betrokkenheid binnen het comité alsook voorbeelden van door de leden van het comité ondernomen acties.

- Deelname aan het proefproject van het netwerk Metropolis Sustainable Cities Collaboratory dat inzonderheid ten goede komt aan steden zoals Dakar, Johannesburg en Quito, met de inzet van een expert om deel te nemen aan de vergaderingen en die de opdracht kreeg analyses te leveren. Begeleiding van de regio Rabat-Salé-Kénitra bij de oprichting van een nieuw regionaal observatorium voor territoriale dynamiek, door middel van expertise en technische bijstand, met de terbeschikkingstelling van een expert (in samenwerking met het CIBG).

- Begeleiding van de regio Rabat-Salé-Kénitra bij de oprichting van een nieuw regionaal observatorium voor territoriale dynamiek, door middel van expertise en technische bijstand, met de terbeschikkingstelling van een expert (in samenwerking met Perspective).

- Opmaak van een intentieverklaring om de bijdrage aan het Europees programma SOCIEUX+ te formaliseren; dit programma heeft tot doel het delen van expertise tussen landen in het Zuiden en het Noorden te bevorderen.
- Missie voor ondersteuning in Conakry (Guinee) bij de openbare dienst voor arbeidsbemiddeling voor het ontwerpen van een digitale communicatiestrategie voor werkgevers.
- In het kader van het programma Min Ajliki, dat het APEFE ontwikkelt in Marokko, ondertekening van een vierpartijeno-vereenkomst met ANAPEC en de regio Rabat-Salé-Kénitra, gevolgd door technische adviesmissies

VIVAQUA
WATER VOOR HET LEVEN

- ▶ Subsidie van €92.242,61 voor het opzetten van een systeem voor duurzame energievoorziening in beroepsopleidingen in Oeganda, via een overeenkomst met Enabel.
- ▶ Financiering van € 253.928,41 voor een programma voor bebossing, herbebossing en behoud van de biosfeer in vier districten die grenzen aan Kigali in Rwanda, via een overeenkomst met Enabel.
- ▶ Financiering van € 401.370 toegekend aan het Adaptation Fund.
- ▶ Financiering van drie projecten in het kader van de gezamenlijke projectoproep "Zuid" met Brussels International en hub.brussels, voor een totaalbedrag van € 348.963.
- ▶ Presentatie aan een officiële delegatie uit Madras, een partner van de Brusselse ontwikkelingssamenwerking, over het beheer van de watercyclus in stedelijke gebieden.
- ▶ Op basis van de ordonnantie "water" van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt een deel van de inkomsten uit de door Vivaqua opgestelde facturen toegewezen aan een internationaal solidariteitsfonds met betrekking tot water. Dankzij deze financiële enveloppe organiseert VIVAQUA, in coördinatie met Leefmilieu Brussel, jaarlijks een projectoproep met het oog op de verbetering van de voorwaarden voor toegang tot drinkwater en/of passende sanering in de partnerlanden van Enabel of de door de VN aangewezen minst ontwikkelde landen. In 2019 werden vijf projecten gefinancierd voor een totaal bedrag van € 316.508,40. Deze projecten zijn verdeeld over de Democratische Republiek Congo, Rwanda en Oeganda.

- ▶ Deelname aan de gezamenlijke projectoproep "Zuid" met Brussels International en Leefmilieu Brussel, met de levering van technische expertise bij de selectie van projecten.
- ▶ Voorbereiding van de ondertekening van een raamovereenkomst met Enabel.
- ▶ Presentaties aan drie - officiële of technische - delegaties van de partnerregio's van de Brusselse ontwikkelingssamenwerking: Rabat-Salé-Kénitra, Madras en Paramaribo.
- ▶ Deelname aan het programma van de officiële missie van president Tshisekedi tijdens zijn bezoek aan Brussel.
- ▶ Economische missies, seminars of standbouw op internationale beurzen in een groot aantal ontwikkelingslanden.

- ▶ Deelname aan het Gewestcomité.

- ▶ Deelname aan het Gewestcomité.

- ▶ Missie in Paramaribo met de secretaris-generaal van de GOB en ondertekening van een *Memorandum of Understanding* met het oog op de uitwisseling van kennis inzake duurzame territoriale ontwikkeling, inzonderheid op het vlak van stedenbouw en erfgoed, met mobilisatie van een expert in erfgoed en een architect.
- ▶ Ontvangst van een officiële delegatie uit Paramaribo door de directrice-generaal van urban.brussels om garanties te bieden voor de opvolging van het ondertekende *Memorandum of Understanding*, met de mobilisatie van de betrokken diensten.

- ▶ Deelname aan het Gewestcomité.

- Cofinanciering van het project *Creatie van nieuwe mechanismen ter ondersteuning van de zorg voor kwetsbare groepen in Brussel* van Dokters van de Wereld, via de cel EFRO van Brussel Gewestelijke Coördinatie, voor een bedrag van € 433.980,02 in 2019. Het eerste luik van dit project – i.e. de specifieke zorg voor migrantenkinderen en -volwassenen met een probleem van toegang tot gezondheidszorg in Brussel door de oprichting van een gedecentraliseerd sociaal en gezondheidscentrum – is bijzonder relevant voor de ontwikkelingssamenwerking, daar een deel van de financiële middelen die werden toegekend voor het eerste jaar van aanwezigheid van de asielzoekers kan worden beschouwd als openbare ontwikkelingshulp.

- Opmerking: in november 2019 werd de cel EFRO opgenomen in de nieuwe DG Brussels International.

- equal.brussels van Brussel Gewestelijke Coördinatie en de dienst Begroting, Begrotingscontrole en Beheerscontrole van Brussel Financiën en Begroting hebben op verzoek van de organisatie Expertise France een vijfkoppige delegatie van de directie Begroting van de Marokkaanse overheid ontvangen ter gelegenheid van een halve dag opleiding inzake *gender mainstreaming* en *gender budgeting*.

- Deelname aan het Gewestcomité.

- Deelname aan een missie ter versterking van de bilaterale samenwerking met de regio Rabat-Salé-Kénitra op het vlak van toerisme en cultuur, met de nadruk op de toegankelijkheid en de connectiviteit van de gebieden, alsmede op marketing en de ontwikkeling van de digitalisering.
- Ontmoeting met een officiële delegatie uit Paramaribo in het kader van *eat! BRUSSELS, drink! BORDEAUX 2019* en uitwisseling van goede praktijken op het vlak van duurzaam toerisme.

- Tenuitvoerlegging van een specifiek samenwerkingsakkoord door middel van een missie voor opleiding inzake preventie en veiligheid in het kader van geïntegreerd afvalbeheer in de wilaya's Sidi Bel Abbes, Mascara en Mostaganem in Algerije, met deelname van de directeur van de Interne dienst voor preventie en bescherming op het werk en een tweede deskundige van Net Brussel, alsook de toezending van een didactische brochure over afvalinzameling.

- Tenuitvoerlegging van een specifiek samenwerkingsakkoord door middel van een missie voor ondersteuning inzake communicatie in het kader van geïntegreerd afvalbeheer in Algiers, met deelname van de directeur-generaal en de directeur voor communicatie van Net Brussel.

- Presentatie aan een officiële delegatie uit Madras, een partner van de Brusselse ontwikkelingssamenwerking, betreffende het project "RECY-K" dat wordt gecoördineerd door Net Brussel, op het gebied van de circulaire economie.

- Deelname aan het Gewestcomité.

- Beheer van het secretariaat van het Gewestcomité (informatie en goede praktijken verzamelen en verspreiden, vergaderingen voorbereiden, vergaderingen faciliteren, notulen opstellen enzovoort).
- Uitvoering van het in dit verslag gepresenteerde beleid inzake ontwikkelingssamenwerking in Brussel.
- Opmerking: oprichting, in november 2019, van de DG Brussels International, met opname van de voormalige directie Brussels International die werd gereorganiseerd.

VOLGENDE STAP

In 2019 werd een eerste cyclus voor de Brusselse ontwikkelingssamenwerking afgerond, met de opkomst ervan als nieuw beleid. Het is nu tijd om de volgende stap te zetten, zodat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest volledig wordt erkend als een speler in het domein van de ontwikkelingssamenwerking. Daarvoor zijn niet noodzakelijk enorme uitgaven vereist. Naast de toekenning van aanzienlijke financiële middelen bestaan er nog twee andere middelen om zowel nationaal als internationaal invloed te kunnen uitoefenen.

Ten eerste vergt het een beleid dat onmiddellijk begrijpelijk is voor de Brusselaars, daar het gewest niet de hoop kan koesteren om zonder de steun en de betrokkenheid van zijn bevolking een bijdrage te leveren tot positieve veranderingen in de ontwikkelingslanden. Om die reden wordt de stedelijke en kosmopolitische identiteit – het DNA van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – de structurerende as tijdens deze nieuwe legislatuur. Dit vertaalt zich in een betere inachtneming van de talrijke diaspora's die op het grondgebied aanwezig zijn, door hen te betrekken bij de gedachtewisseling over het internationale beleid van het

Gewest en door hun betrokkenheid bij de projecten te versterken.

Vervolgens is het nodig om relevante en essentiële prioriteiten te bepalen voor de partners van de Brusselse ontwikkelingssamenwerking, hier en in het zuiden. In dit verband heeft de raadpleging van onze partners vier prioriteiten opgeleverd.

Ten eerste, de stedelijke veerkracht van onze partners versterken. De 21ste eeuw is tegelijk een eeuw van wereldwijde fenomenen met nooit geziene lokale gevolgen en een eeuw van lokale oplossingen die moeten worden verbonden tot een netwerk om het hoofd te bieden aan deze wereldwijde fenomenen. In dit kader zal nadenken over veerkracht – als antwoord op noodsituaties en om te anticiperen op de lange termijn – van cruciaal belang zijn om te zorgen voor leefbare en inclusieve steden. Stedelijke veerkracht zal daarom de komende jaren een speerpunt zijn van het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking. De relevantie van deze prioriteit is des te groter daar het gaat om een realiteit die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en zijn partners in het zuiden met elkaar delen.

Ten tweede zal het bevorderen van mondiaal burgerschap en solidariteit een van de grondslagen van het beleid zijn, omdat dit beleid geen vruchten kan afwerpen zonder de steun en betrokkenheid van de Brusselse bevolking. Het doel bestaat erin dat de Brusselaars zich bewust zijn van de wereldwijde uitdagingen en kritisch staan tegenover de informatie die ze dagelijks krijgen over de toestand van de wereld. De rol van de gemeenten zal dus essentieel zijn. De diasporagemeenschappen uit de ontwikkelingslanden die in Brussel wonen, zullen in het bijzonder worden gesteund om ze hier en internationaal tot echte sterke krachten van het gewest te maken.

Ten derde zal de coördinatie van de humanitaire hulp belangrijke elementen vertegenwoordigen opdat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op dit vlak doeltreffend en efficiënt is, gelet op de waarschijnlijke toename van humanitaire rampen in het komende decennium en een steeds complexere verwevenheid met de klassieke projecten van ontwikkelingssamenwerking.

Tot slot zal een grotere samenhang van het beleid ten voordele van duurzame ontwikkeling de hoeksteen zijn voor de verwezenlijking van de andere doelstellingen. Indien de ontwikkelingssamenwerking en andere beleidsvormen met een al dan niet rechtstreekse impact op de landen in het zuiden niet met overleg en op samenhangende wijze worden gevoerd, bestaat het risico namelijk dat de bovenvermelde doelstellingen niets opleveren, ook al worden ze bereikt.

Dankzij dit duidelijke kader is de Brusselse ontwikkelingssamenwerking klaar om het hoofd te bieden aan de uitdagingen die zich aandienen in 2020 en de volgende jaren.

Verantwoordelijke uitgever: A. Claes - Kruidtuinlaan 20, 1035 Brussel

Kruidtuinlaan 20 • 1035 Brussel

info@gob.brussels
www.international.brussels
www.overheidsdienst.brussels

Wettelijk depot: 2020/11.404/5